

# SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

9 DECEMBRE 1970.

## Projet de loi sur l'expansion économique.

AMENDEMENT PROPOSE  
PAR M. BARBEAUX.

ART. 11.

Ajouter in fine de l'alinéa 2 de cet article, le texte suivant:

« — servitudes permanentes qui résultent de mesures prises par les pouvoirs publics réduisant sensiblement les possibilités d'activités industrielles, agricoles ou touristiques, telles que celles résultant de la protection des eaux; un arrêté royal définit ces mesures. »

### Justification.

Pour ses richesses en eaux superficielles et souterraines, la province de Namur est, et le sera davantage encore dans l'avenir, mise à contribution par l'acceptation de lourdes servitudes pesant autant sur ses activités agricoles qu'industrielles et touristiques.

L'exploitation de ces richesses se fait au profit de la collectivité nationale :

— *eaux souterraines* : la province de Namur exporte annuellement 33 millions de m<sup>3</sup> d'eau ce qui représente le tiers du volume d'eau nécessaire pour compenser les déficits enregistrés par l'ensemble des autres provinces. Lorsque la prise d'eau de Tailfer sera mise en activité, le volume annuel d'eau exportée sera triplé (97 millions de m<sup>3</sup>);

— *eaux de surface* : les affluents namurois de la Meuse et de la Sambre permettent de couvrir les besoins industriels en eau propre, de soutenir l'étiage de ces rivières, d'alimenter les canaux et de faire face

R. A 8321

Voir :

Documents du Sénat :

354 (Session de 1969-1970) : Projet de loi;  
122 (Session de 1970-1971) : Rapport;  
127 (Session de 1970-1971) : Amendement.

# BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1970-1971.

9 DECEMBER 1970.

## Ontwerp van wet betreffende de economische expansie.

AMENDEMENT  
VAN DE H. BARBEAUX.

ART. 11.

Het tweede lid van dit artikel aan te vullen als volgt :

« — blijvende dienstbaarheden die het gevolg zijn van overheidsmaatregelen, waarbij de mogelijkheden van industriële, toeristische en landbouwactiviteit gevoelig worden beperkt, zoals die welke verband houden met de bescherming van de waters; een koninklijk besluit bepaalt die maatregelen. »

### Verantwoording.

Wegens haar rijkdom aan oppervlaktewater en grondwater moet de provincie Namen een grote bijdrage leveren — en die zal in de toekomst nog groter worden — door het aanvaarden van zware dienstbaarheden die zowel op haar landbouwactiviteit als op haar nijverheids- en toeristische activiteit drukken.

De exploitatie van die rijkdommen geschiedt ten behoeve van de nationale gemeenschap :

— *grondwater* : de provincie Namen voert jaarlijks 33 miljoen m<sup>3</sup> water uit, hetgeen 1/3 vertegenwoordigt van het volume water dat nodig is om het tekort van de andere provincies samen goed te maken. Wanneer de waterwinplaats van Tailfer in bedrijf zal worden genomen, zal het jaarlijks volume uitgevoerd water verdrievoudigd worden (97 miljoen m<sup>3</sup>);

— *oppervlaktewater* : de Naamse bijrivieren van de Maas en van de Sambre maken het mogelijk de nijverheidsbehoeften aan zuiver water te dekken, het peil van de rivieren te ondersteunen, de kanalen te voeden

R. A 8321

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

354 (Zitting 1969-1970) : Ontwerp van wet;  
122 (Zitting 1970-1971) : Verslag;  
127 (Zitting 1970-1971) : Amendement.

au traité Escaut-Rhin. La contribution namuroise deviendra essentielle après la mise en service des barrages.

Déjà fort handicapées par leur éloignement et le manque d'infrastructure moderne, certaines régions de la province ne pourront plus finalement jouer un rôle dans l'économie nationale, par suite de l'exode massif des populations consécutif aux obstacles mis, pour des raisons de protection, à l'exercice et au développement des diverses activités.

Certes la protection des eaux de surface et des eaux souterraines se justifie dans l'intérêt de la collectivité nationale mais il faut bien constater que les mesures que nécessite cette protection entraînent, pour ces seules régions, des servitudes qui sur le plan économique, les placent dans une position non concurrentielle et entravent leur développement.

Il est donc juste qu'en échange des importantes quantités d'eau que certaines régions de la province fournissent à la collectivité nationale et qu'en compensation des handicaps permanents qui en résultent, l'Etat accorde à ces régions une aide particulière destinée à y encourager l'implantation d'industries non polluantes.

A titre indicatif, il paraît utile également de souligner l'origine des quantités d'eau utilisées par bassin hydrographique belge pour l'année 1968 (Bulletin des statistiques) pour répondre à l'ensemble des besoins du Royaume.

Bassin de la Meuse : 16.196.303.000 m<sup>3</sup>.

Bassin de l'Escaut : 3.741.573.000 m<sup>3</sup>.

Bassin côtier : 120.548.000 m<sup>3</sup>.

Bassin de l'Yser : 2.651.000 m<sup>3</sup>.

Oise et Rhin : 154.000 m<sup>3</sup>.

L'eau utilisée en Belgique provient donc pour 80,7 p.c. du bassin de la Meuse et pour 18,6 p.c. du bassin de l'Escaut.

Nul n'ignore que le territoire de la province de Namur est le principal fournisseur et le deviendra davantage encore (voir plus haut) du bassin mosan.

Déjà, dans son memorandum de mai 1968, le Conseil économique wallon a défini les grandes lignes de la politique de l'eau qu'il entendait poursuivre. Il réclamait une révision de la politique de l'eau et des compensations équitables aux servitudes auxquelles sont astreintes les régions de captage et de prélèvement.

Le rapport de la Commission Infrastructure du Conseil économique wallon réclamait, en novembre 1969, en attendant la mise en place de deux sociétés d'eau, « l'octroi d'incitations supplémentaires en vue d'attirer les industries non polluantes vers les zones de captage et de prélèvement ».

Pour sa part la Commission du Conseil économique wallon, chargée d'examiner les modalités de la promotion de l'expansion économique, prônait, dans le cadre de la compensation des handicaps, l'octroi d'une prime aux fins d'inciter les entreprises non polluantes à s'installer dans les régions de captage et de prélèvement.



Dans le cadre d'une politique équilibrée de développement régional tant au niveau national qu'au niveau des régions et afin de rentabiliser au maximum les investissements en équipements, il serait logique d'orienter les industries polluantes vers des emplacements situés à proximité de stations d'épuration existantes ou de voies d'eau pouvant recevoir des eaux usées et de réserver, pour les régions protégées, les implantations d'industries non polluantes.

en de verplichtingen van het Schelde-Rijnverdrag na te leven. De Naamse bijdrage zal van wezenlijk belang worden na het in gebruik nemen van de stuwdammen.

Bepaalde streken van de provincie, die reeds sterk gehandicapt zijn door hun afzondering en hun gebrek aan infrastructuur, zullen uiteindelijk geen rol meer kunnen spelen in 's lands bedrijfsleven door van de massale uittocht van de bevolking als gevolg van de hinderpalen die om beschermingsredenen worden opgeworpen tegen de uitoefening en de uitbreiding van de verschillende activiteiten.

De bescherming van het oppervlaktewater en van het grondwater is natuurlijk verantwoord in het belang van de nationale gemeenschap, maar men moet wel vaststellen dat de maatregelen met het oog op deze bescherming voor die streken alleen dienstbaarheden medebrengen die hen op economisch gebied in een toestand plaatsen waardoor zij niet kunnen concurreren en hun ontwikkeling belemmerd wordt.

Het is dus billijk dat de Staat, in ruil voor de belangrijke hoeveelheden water die bepaalde streken van de provincie aan de nationale gemeenschap leveren en voor de blijvende handicaps die daaruit voortvloeien, aan die streken een bijzondere tegemoetkoming verleent om de vestiging van niet-verontreinigende industrieën aldaar aan te moedigen.

Ter illustratie lijkt het ook dienstig te wijzen op de oorsprong van de hoeveelheden water gebruikt per Belgisch hydrografisch bekken in het jaar 1968 (Bulletin van de Statistiek) om te voorzien in de gezamenlijke behoeften van het Rijk.

Bekken van de Maas : 16.196.303.000 m<sup>3</sup>.

Bekken van de Schelde : 3.741.573.000 m<sup>3</sup>.

Bekken van de kust : 120.548.000 m<sup>3</sup>.

Bekken van de IJzer : 2.651.000 m<sup>3</sup>.

Oise en Rijn : 154.000 m<sup>3</sup>.

Het water dat in België wordt gebruikt komt dus voor 80,7 pct. uit het bekken van de Maas en voor 18,6 pct. uit het bekken van de Schelde.

Het is algemeen bekend dat het gebied van de provincie Namen de belangrijkste leverancier is van het bekken van de Maas en dit nog meer zal worden (zie hierboven).

De Waalse Economische Raad heeft in zijn memorandum van mei 1968 reeds de hoofdtrekken vastgelegd van het waterbeleid dat hij wil voeren. Hij eiste een herziening van de waterpolitiek en een billijke compensatie voor de dienstbaarheden die worden opgelegd aan de wingebieden.

In afwachting van de oprichting van twee watermaatschappijen eiste het verslag van de Infrastructuurcommissie van de Waalse Economische Raad in november 1969 « het toekennen van bijkomende stimulansen om de niet-verontreinigende industrieën aan te trekken in de wingebieden ».

De Commissie van de Waalse Economische Raad die belast was met het onderzoek van de modaliteiten der bevordering van de economische expansie pleitte van haar kant, in het kader van de compensatie voor de handicaps, voor het verlenen van een premie ten einde de niet-verontreinigende bedrijven aan te zetten zich te vestigen in de wingebieden.



In het kader van een evenwichtig beleid van gewestelijke ontwikkeling zowel op nationaal niveau als op niveau van de gewesten en om de investeringen in uitrusting zoveel mogelijk te doen renderen, zou het logisch zijn de verontreinigende nijverheden te oriënteren naar plaatsen die gelegen zijn in de nabijheid van de bestaande waterzuiveringsstations of van waterwegen die afvalwater kunnen ontvangen, en de vestiging van niet-verontreinigende industrieën voor te behouden voor de beschermde gewesten.

Il est évident que les industries non polluantes ne s'implanteront dans les régions protégées que si des incitations exceptionnelles leur sont accordées.



C'était l'objet déjà recherché par la proposition de loi que nous déposons le 13 décembre 1967 dès avant le dépôt du projet de loi sur la protection des eaux souterraines (Doc. n° 167, session de 1967-1968).

Rendue caduque par la dissolution des Chambres, notre proposition fut à nouveau soumise au Sénat (Doc. n° 14, session de 1968-1969).

Elle fut portée à l'ordre du jour des travaux de la session de 1969-1970 de votre Commission de la Santé publique. Celle-ci lui consacra un examen attentif et approfondi à l'occasion des travaux relatifs au projet sur la protection des eaux souterraines.

Tout en reconnaissant à divers points de vue le bien-fondé, la Commission de la Santé publique ne voulut cependant pas se prononcer sur le fond et elle prit finalement cette position : « *La portée de la proposition de loi en cause est d'ordre purement économique. Le renvoi à la Commission des Affaires économiques sera demandé. Mais la Commission exprime le vœu que la Commission des Affaires économiques procède sans tarder à l'examen de cette proposition de loi.* » (Doc. n° 627, session de 1969-1970, Rapport de M. Beghin, p. 22).

Les aides prévues dans notre proposition en faveur « des entreprises s'implantant à l'intérieur des bassins d'alimentation des nappes aquifères » (Doc. n° 14, session de 1968-1969) reprenaient l'ensemble des dispositions prévues dans le cadre des lois d'aides de juillet 1959 et juillet 1966.

Certaines de ces lois sont dépassées et doivent être remplacées par une « *loi nouvelle sur le développement régional en remplacement des lois existantes* » (Point 108 de l'accord gouvernemental du 12 juin 1968 repris en annexe à la déclaration gouvernementale du 25 juin 1968).

Il est bien évident que les aides à envisager dans le cadre d'une politique régionale en faveur des régions faisant l'objet de cet amendement doivent s'insérer dans une politique globale.

Le projet de loi sur l'expansion économique fournit l'occasion d'appliquer cette politique moyennant une amélioration à apporter au texte du projet de loi.

V. BARBEAUX.

Het ligt voor de hand dat de niet-verontreinigende nijverheden zich in de beschermde gebieden slechts zullen vestigen als hun uitzonderlijke stimulansen worden toegekend.



Dat was het doel van het voorstel van wet dat wij hebben ingediend op 13 december 1967, vóór de indiening van het ontwerp van wet op de bescherming van het grondwater (Gedr. St. 167, zitting 1967-1968).

Ons voorstel, dat als gevolg van de ontbinding van de Kamers kwam te vervallen, werd opnieuw bij de Senaat ingediend (Gedr. St. n° 14, zitting 1968-1969).

Het werd geplaatst op de agenda van de werkzaamheden van de zitting 1969-1970 van uw Commissie voor de Volksgezondheid. Zij wijdde er een aandachtig en grondig onderzoek aan naar aanleiding van de besprekingen over het ontwerp op de bescherming van het grondwater.

De Commissie voor de Volksgezondheid erkende weliswaar op verschillende punten de gegrondheid van het voorstel, maar wilde zich niet uitspreken ten gronde en zij nam ten slotte het volgende standpunt in : « *de draagwijdte van het betrokken voorstel is zuiver economisch. Gevraagd zal worden het voorstel naar de Commissie voor de Economische Zaken te verwijzen. De Commissie spreekt evenwel de wens uit dat de Commissie voor de Economische Zaken dit voorstel zonder verwijl zal bespreken.* » (Gedr. St. n° 627, zitting 1969-1970, Verslag van de heer Beghin, blz. 22).

Voor de steunmaatregelen waarin ons voorstel voorziet ten behoeve van « iedere onderneming die gevestigd wordt in het voedingsbekken van een grondwaterreserve » (Gedr. St. n° 14, zitting 1968-1969) werden de gezamenlijke bepalingen overgenomen die waren goedgekeurd in het kader van de steunwetten van juli 1959 en juli 1966.

Sommige van die wetten zijn voorbijgestreefd en moeten worden vervangen door een « *nieuwe wet op de regionale ontwikkeling ter vervanging van de bestaande wetgeving* » (Punt 108 van het Regeringsakkoord van 12 juni 1968 vervat in bijlage bij de Regeringsverklaring van 25 juni 1968).

Het is duidelijk dat de steunmaatregelen die in overweging moeten worden genomen in het kader van een regionaal beleid ten behoeve van de gewesten die onderwerp van dit amendement zijn, dienen te worden opgenomen in een algemeen beleid.

Het ontwerp van wet betreffende de economische expansie biedt de gelegenheid deze politiek toe te passen op voorwaarde dat een verbetering wordt aangebracht in de tekst van het ontwerp van wet.